
Passiar ved Pyramiderne

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Passiar ved Pyramiderne

4

Passiar ved Pyramiderne

Passiar ved Pyramiderne

[1] Genoptrykt i "Vedersø-Jerusalem Retur" Pag 84-90

Jp. Søndag den 15. April 1934.

Passiar ved Pyramiderne.

Kaj Munks Rejsebreve.

Sognepræst Kaj Munk sender "Jyllandsposten" en Række Rejsebreve fra sin store Udenlandsrejse. Vi bringer i Dag det trettende, hvori han fortæller om en Passiar ved Pyramiderne.

HVIS DE VIL til Ægypten, kan jeg til Fører i Cairo og Omegn anbefale Dem Farah Abustetah, Adresse: Menah House, Post Pyramide, Cairo. Han er med et Udtryk af Biskop Olesen, forhen Ribe, "en dejlig Bisse". Naar han har faaet Lov til at snyde Dem for den første halve Snes Kroner, er han paalidelig som en startet Ford, Model I.

Jeg tog Sporvognen midt inde i Cairo og kørte med den to Mil ud paa Landet og steg af ved Pyramidernes Fod og Sfinxens Kløer. Der traf jeg min Mand. Han stod paa Lur mellem en halvfjerdsindstve ligesindede Rovdyr, bærende Skiltet "Fører", men udmærkede sig frem for Kollegerne ved et egent, selvfølgelig Haandelag for Plyndringens ædle Kunst. Først fik han mig til at løse en Billet, som var inderligt overflødig, og dernæst indpassede han sig hos mig som Vejviser, hvad der var endnu inderligt overflødige, da man jo i den flade Ørken uden større Besvær er i Stand til selv at opspore Pyramiderne, som rækker indtil en 140 m i Vejret. Endelig hev han sig en Portion Drikkepenge, lige inden vi kom til et Skilt med "Drikkepenge strengt forbudt." Af Alder var han mellem 40 og 80, af Udseende midtvejs mellem en Neger og en Malariapatient, af Sprog et Sted mellem en londonsk Erkebiskop og en Abe, af Oprindelse fra Algier - iført en skinnende hvid, folderig, fodsid Kjortel, med en Bønneperleklæde uden Ophør dinglede og roterende mellem Fingrene, med safrangult Hovedbind om den mørkerøde, blaaduskede Fez - og endelig: med Gabet udstyret med een Tand og en halv. Dertil en hjertelig Maade at le paa, god, oprindelig, ufordærvet. Yndlingsudtryk: Og ved De hvorfor?

Da han havde taget mig ved Næsen første Dag, hengav jeg mig i hans Varetægt med større Tryghed den næste, idet jeg jo altsaa nu kendte Manden. Han læssede os op paa to Kameler og satte sig selv paa et allerkæreste lille Æsel foran os, og saa gik det af Sted ud i Ørkenen. Hensigten var et Trip til Sahkara, som han tilsvor os vilde tage en tre Timer, og som til vore Bagdeles uforstilte Forfærdelse viste sig at vare fra 11 Formiddag til 6 Aften. Kamelridning er nemlig en Slags Boldspil, hvor det er Rytterens personlige Ende, der faar af Klaptræerne. Det begynder og fortsætter saalunde: Føreren giver et Grynt til det høje Dyr, der omgaaende lægger sig lydigt ned. Man kravler op og sætter sig paa nogle fastspændte Dækkener mellem to Trætoppe til at holde sig ved. Nu fjedrer Kamelen op paa Bagbenene, saa man slynges frem over Halsen paa den, saa op paa Forbenene, saa man gribes i Farten og plumper ned paa sin gamle Plads. Saa er Dyret i Gang med sin vuggende

Skriden, hvor hvert eneste Fjed, den tager, giver en et forsvarligt Stød, saa man ryger op i Luften og desværre falder ned igen for straks at afsendes med et nyt Stød, hvilket altsaa for vort Vedkommende fortsattes gennem hele Eftermiddagen, snart i Skridt og snart i Trav, med kun en Grimerebstump i Haanden til Styring, men ganske vist med to saakaldte Æselsdrenge, to unge Mænd, der har Ansvar for Kamelerne, halsende af Sted paa deres Ben i Solbrand og løst Sand ved Siden af os gennem syv uafbrudte Timer, hvad der fremkaldte et Ynkens Udbrud hos den kvindelige Kamelbetvinger, hvilket besvaredes af ham paa Æslet med: "Det er jo nu *deres* Forretning", og af ham paa Kamelen med: "Beklag dog ikke dem, der løber! Hvad saa med os, der sidder her?!"

Men det var jo nu Farah Abustetah, jeg vilde fortælle Dem om i Dag. Da endelig Sfinxen hilste os igen, i Evighedens majestætiske Hvile med Døgnets Sol i sin flammende Nedgang til Baggrund, da Fuldmaanen steg op over Landsbyen, hvor Køer og Geder blev drevet i Hus for Natten, og Kameler skred ned til Gadekæret for at lække sig efter Dagens Hede med den Mundsmag af Nilen, der gennem Rør i Jorden var havnet her, da Araberne havde sat sig til Rette i Smaaklumper paa Jorden udenfor deres Huse for at drøfte sidste Nyt og bød os deres venlige "Guds Fred", mens barbenede, yndige Smaapiger tilraabte os deres melodiske Sa-i-da, Sa-i-da, Godaften, Godaften, da Fuldmaanen steg over Ørkenen, som paa Turen havde tegnet os Ulves og Sjakalers Spor i Sandet, og vi omsider landede i Pyramidens Skygge, slyngedes rundt, idet Kamelerne faldt paa Knæ, blev hjulpet ned fra det høje Sæde og atter fandt vort Bankekød paa fast Grund, ja, da viste det sig, at der tilkom Farah Abustetah et Beløb paa 105 Pjaster (1 Pj. = en 25-Øre), og at han naturligvis ikke kunde give tilbage paa en 200-Seddel.

Hør nu, hvad jeg saa sagde til den gamle Snydetamp, hvis Navn jeg endnu ikke kendte: "Værsgod, her er Sedlen. Mød mig saa i Morgen Kl. 8 ved Sporvognen med de 95 Pjaster, Jeg skal have tilbage. Godnat."

*

Næste Dag Kl. 3 sprang jeg ud af Sporvognen i Armene paa Hr. Abustetah, som af sin inderste Inderlomme optalte 95 Pjaster, hvorpaa vi fulgtes til hans Hjem og drak Kaffe. Og endda er der Folk, der betvivler, at Gud har skabt Verden.

Vi hilste paa hans nydelige Frue, en pæn lille Kone uden Forhæng for Facaden og med - sagtens i Dagens Anledning - det smukkeste Broderimønster af Blaakridt paa Hagen. "Ja, Herre, jeg har kun den samme. For jeg er ikke velstaaende, og hun er baade dygtig, behagelig og god. Og tilgiv mig, om jeg; ser en Smule træt ud, men der er sket mig det i Nat, at jeg er blevet Bedstefar - ja, jeg er blevet det to Gange før, Herre, men de døde begge straks; men denne lever; hele Natten har jeg vaaget i min Datters Hus; thi det var meget strengt, men det gik meget godt; og vil De se det lille Barn, da er Huset kun en 10 Minutters Gang herfra, og vi kan gaa tilbage langs med Sfinxen. Men den Mand, der træder ind ad Døren nu, han taler ogsaa godt Engelsk, det er min Bror; han og jeg har bygget dette Hus, men jeg har kun 2 Agre Land, men han har 5, saa De forstaar, Herre (med et charmerende Smil og et Slag paa Broderens Bryst), at han er mere end jeg.

Og hvis De vil have mere Kaffe, Herre, er det mig en Glæde, og vil De ikke have mere,

da vil vi gaa ud i Gaarden og se vore Gæs og Aarets første Kuld Gæslinger og vore Høns og Ænder og Geder og Æsler og vor Ko. Og jeg vil vise Dem vor Have, som er det aleneste Sand, fordi vor Brønd er gaaet i Stykker; men nu graver vor Konge en ny Kanal, og ved De, hvorfor han gør det? Fordi han er en god Konge. Saa skal jeg have mig en Stud og en Vandmølle, og da vil min Have to Gange aarligt give mig sin Frugt

Og vil De gøre mig den Glæde at spise her, da vil jeg slagte den Gaas der, og jeg vil selv stege den til Dem. Og vil De gøre mig den Glæde at skrive mig et Brev til og sende mig et Billede af Deres Børn, da er mit Navn Farah Abustetah, nej, Farah Abustetah, Farah, Farah - nej, jeg kan ikke skrive det for Dem; thi jeg kan ikke skrive, og selv om jeg kunde skrive det, kunde De jo ikke læse det; thi De kan vel ikke arabiske Bogstaver, Herre. Og jeg vil ønske for Dem, at Gud og hans Profet vil velsigne Dem, saa De maa faa endnu en Søn og endnu en Datter; thi to Sønner og to Døtre er et meget passeligt Maal. Og vil De sende mig det Brev, da har jeg en god Ven, der kan Engelsk og kan læse det; han vil læse det for mig, og han vil tyde det for mig, og jeg vil sende en Pakke Dadler af mit bedste Træ til Dem til Deres Land langt borte.

Og jeg vil ønske, at Gud vil give Dem mange Penge, saa De kan komme til Ægypten igen. Og ved De hvorfor? Jo, for da skal De bo i Ørkenen i mange Dage i Telt, for Ørkenluften er sund for alle Sygdomme. Men De, Herre, har ingen Sygdomme, men den er endnu sundere for alle raske. Saa hænger vi Lamper ud i Ørkenen og henter Musik fra Cairo og spiller og danser for de fremmede. Og til Dem, Herre, skal jeg grave et dødt Faar ned i Sandet; da vil Sjakalen komme, og De vil sidde paa Lur og skyde den med Deres Bøsse. Og De og jeg vil gaa ud paa de vildtrigeste Terræner; dem ved jeg hvor er, thi i dette Land jager enhver frit, hvor han vil, og vi vil skyde Gæs og Agerhøns og Ulve og Hyæner og alt, hvad De har Lyst til.

Og dette er nu min Datter (og inde i et lille firkantet Huses eneste vinduesløse Stue rækker en bleg, paaklædt, paa en Stenbriks opretholdende ung Kvinde os sin klamme Haand, og en bittespæd ægyptisk Grynten høres i Mørket), og hun takker for Deres Gave, og ved De hvorfor? Fordi hun er glad for den. Nej, nej, hun maa ikke lægge sig ned; det forbyder vor Religion.

Og hver Gang Fredagen kommer, hvis det falder paa en Dag, da jeg ikke har noget at bestille, saa renser jeg mine Fødder og mine Hænder, mine Øjne og mine Øren, mine Tænder, min Mund og min Næse og gaar hen i Moskeen for at bede til Gud med Ansigtet vendt imod Mekka. Og i Maaneden Lamodan, om den falder i Sommerens Hede eller Vinterens Regn, da faster alle troende - ingen rører fra 3 Morgen til 6 Aften, hvor travlt han saa har, en Smule spiseligt, en Draabe drikkeligt, ejheller Spidsen af en Cigaret. Men een Gang haaber jeg at faa samlet saa mange Penge, at jeg kan tage med Tog til Suez og derfra med Damper over Det røde Hav, saa jeg, inden jeg dør, skal faa Lov at se Mekka, den hellige By.

Og det Hus, vi nu kommer til, har min tredie Bror bygget, en alvorlig og forstandig Mand, nøjsom, stræbsom, gudfrygtig og rig. Han bor deri sammen med sin Søn, og denne Søn er Kok paa det store Menah House Hotel; han tjener en Hob af Penge og bruger en

endnu større Hob; han har allerede to Koner og gaar til Pigerne i Cairo, og min Bror har stor Sorg af sin Søn. Men Sfinxen har Mamelukkerne skudt paa med Kanoner for Sjøv, derfor er den saa skrammet i sit Ansigt, og den er skaaret ud af Stenen under Ørkenen, og den ser mod Øst, og ved De hvorfor? For der er Mekka, det hellige Sted, og den vil møde Sandet, og om os er de store Ørkener, Sakara og Sahara, og den vil møde Sandet fra Sakara.

Men om det med at gifte sig dér siger vor hellige Skrift, Herre, at en Mand maa have fire Koner. Om vor Konge saa har mere end een Dronning? Oh, han har mange, han har en Vrimmel; ja, det er sandt: Kun fire Koner, siger Koranen; men husk, Kongen er jo en rig Mand, han har Raad til at have mange, det er en anden Sag. Men fattige Folk, jeg tænker, de fleste Mænd i Ægypten, kan ikke have mere end een Kone, og de hjælpes med alt Arbejde, naar blot de er fattige, og de har en Fryd i deres Børn? Og ved De hvorfor? Fordi de er glade for dem. Der er ogsaa meget Væsen ved at have flere Koner, Herre. Loven siger, at hver Kone skal have sin Stue; og kun en daarlig Mand vil sove tiere i den ene Stue end i de andre; en god Mand vil nøje overholde at sove een Nat hos den første Kone, næste Nat hos den anden, næste Nat igen hos den tredie, og saa videre, og saa forfra igen - for Kvinderne deres Fornøjelses Skyld.

Men hvad er nu det, vi sparker til her i Sandet, Herre? Det er jo et Stykke af en Mumie. Maaske gik den engang her og talte med Kongen, der laa begravet i den store Pyramide hist i 5000 Aar og nu i 60 Aar har ligget i Britisk Museum i London, ligesom nu vi to gaar her og taler. Men naar jeg engang ikke kan mere, da vil de tage mig og bære mig ud i Ørkenen hist over mellem de hvide Sten, og de vil grave mig ned i Sandet og lægge en Sten over mig. Og Børnene vil løbe og lege mellem Højene om Dagen og Hyænen snuse der om Nætterne, og Vindene vil rejse sig og file paa Sfinx og Pyramider med de skarpe Sandskorn Men jeg vil ligge og sove, og ved De, Herre, hvor længe? Maaske indtil Sandet har slebet Sfinx og Pyramider ud, saa der er intet tilbage; undtagen Ørkenen, og da vil Gud og hans Profet Muhamed vække mig af Søvn og kalde mig op af Graven og dømme mig, og har jeg været en daarlig Mand, vil det gaa mig ilde, men godt, hvis jeg har været god.”

Kaj Munk.